

మహానారాయణోపనిషత్

ఓం స॒హ నా॑వ॒తు | స॒హ నా॑ భు॒నక్తు | స॒హ ప్రి॑ర్యం క॒రవా॑వహా | తే॒జస్వి॑ నా॒వభీ॑తమస్తు॒ మా
వి॒ద్విషా॑వహే॒ || ఓం శా॒ంతిః శా॒ంతిః శా॒ంతిః॑ ||

ప్రథమోఽనువాకః | అంభస్యపారే

అం॒భస్య॑పారే భు॒వన॑స్య మధ్యే నా॒కస్య॑ పృ॒ష్ఠే మ॒హతా॑ మహి॒యాన్ |

శు॒క్రేణ॑ జ్యోతి॒గ్ంషి స॑మను॒ప్రవి॑ష్టః ప్ర॒జాప॑తిశ్చ॒రతి॑ గర్భే అ॒న్తః || 1 ||

యస్మి॑న్నిదగ్ం స॒ం చ॒ వి చైతి॑ సర్వం॒ యస్మి॑న్ దే॒వా అ॒భి విశ్వే॑ ని॒షేదుః॑ |

తదే॒వ భూ॑తం తదు॒ భవ్య॑మా ఇ॒దం తద॑క్షరే ప॒రమే॑ వ్యోమన్ || 2 ||

యేనా॑వృ॒తం ఖం చ॒ దివం॑ మ॒హిం చ॒ యేనా॑ది॒త్యస్త॑పతి తే॒జసా॑ భ్రా॒జసా॑ చ |

యమ॑న్తః స॒ముద్రే॑ క॒వయో॑ వయన్తి॒ యద॑క్షరే ప॒రమే॑ ప్ర॒జాః || 3 ||

యతః॑ ప్ర॒సూతా॑ జ॒గతః॑ ప్ర॒సూతీ॑ తో॒యేన॑ జీ॒వాన్ వ్యచ॑సర్జ భూ॒మ్యామ్ |

యదో॑షభీ॒భిః పు॒రుషా॑న్ ప॒శూగ్శ్చ॑ వి॒వేశ॑ భూతాని చరాచరా॑ణి || 4 ||

అతః॑ ప॒రం నా॑న్యదణీ॒యసగ్ం॑ హి పరా॑త్ప॒రం యన్మహా॑తా మహా॒న్తమ్ |

యదే॑కమ॒వ్యక్తమ॑నన్తరూ॒పం విశ్వం॑ పు॒ర్రాణం॑ తమ॒సః పర॑స్తాత్ || 5 ||

తదే॒వర్తం॑ తదు॒ స॒త్యమా॑ను॒స్తదే॒వ బ్ర॒హ్మ ప॒రమం॑ క॒వినా॑మ్ ।

ఇ॒ష్టాపూ॒ర్తం॑ బ॒హుధా॑ జా॒తం జా॑యమా॒నం వి॒శ్వం బ॒భర్తి॑ భువ॒నస్త్వ నా॑భః ॥ 6 ॥

తదే॒వాగ్ని॒స్తుద్వో॒యస్త॒త్యార్క॒స్తుదు॒ చ॒న్ద్రమాః॑ ।

తదే॒వ శు॒క్రమ॒మృతం॑ తద్భ॒హ్మ తదా॑పః స ప్ర॒జాప॑తిః ॥ 7 ॥

సర్వే॑ ని॒మేషా॑ జ॒జ్ఞిరే॑ వి॒ద్యుతః॑ పు॒రుషా॑ద॒భి ।

క॒లా ము॒హూర్తాః॑ కా॒ష్ఠాశ్చో॒హోరా॒త్రాశ్చ॑ స॒ర్వశః॑ ॥ 8 ॥

అ॒ర్థమా॒సా మా॑సా ఋ॒తవః॑ సం॒వత్స॑రశ్చ క॒ల్పనా॑మ్ ।

స ఆ॑పః ప్ర॒దుఘే॑ ఉ॒భే ఇ॒మే అ॒న్తరి॑క్ష॒మథో॑ సు॒వః ॥ 9 ॥

వై॒నమూ॒ర్ధ్వం న తి॒ర్యగ్చ॒న మధ్యే॑ ప॒రిజ॑గ్ర॒భత్ ।

న తస్యే॑శే॒ కశ్చ॑న తస్య నామ మ॒హద్య॑శః ॥ 10 ॥

న స॒ందృ॑శే॒ తిష్ఠ॑తి రూ॒పమ॑స్త్వ న చ॒క్షు॑షా॒ పశ్య॑తి కశ్చ॒వైనమ్॑ ।

హృ॒దా మ॒నీషా॑ మ॒నసా॑భి॒క్తాస్తో॑ య ఏ॒నం వి॒దుర॑మృతా॒న్తై భ॑వ॒న్తి ॥ 11 ॥

అ॒ధ్యః సంభూ॑తో హిర॒ణ్యగ॒ర్భ ఇ॒త్యష్టా॑ ॥

ఏ॒ష హి దే॒వః ప్ర॒విశో॑ఽను స॒ర్వః పూ॒ర్వో హి జా॒తః స ఉ॒గర్భే॑ అ॒న్తః ।

స వి॒జాయ॑మా॒నః స జ॒నిష్య॑మా॒ణః ప్ర॒త్యఙ్ము॒ఖాన్తి॑ష్ఠతి వి॒శ్వతో॑ము॒ఖః ॥ 12 ॥

వి॒శ్వత॑శ్చక్షు॒రుత వి॒శ్వతో॑ ము॒ఖో వి॒శ్వతో॑ హస్త ఉ॒త వి॒శ్వత॑స్పాత్ ।

సం బా॒హుభ్యాం॑ నమ॒తి సం పత॑త్తైర్ద్యౌ॒వృపృ॒థివీ॑ జ॒నయన్॑ దే॒వ ఏకః॑ ॥ 13 ॥

వే॒నస్తత్ ప॑శ్య॒న్విశ్వా॑ భువ॒నాని॑ వి॒ద్వాన్ యత్ర॑ వి॒శ్వం భ॑వ॒త్యేక॑నీ॒ళమ్ ।

యస్మి॑న్ని॒దగ్ంసం॑ చ వి చై॒కగ్ంస॑ ఓ॒తః ప్రోత॑శ్చ వి॒భుః ప్ర॒జాసు॑ ॥ 14 ॥

ప్ర తన్వోచే అమృతం ను విద్వాన్ గర్భర్వో నామ నిహితం గుహాసు ।

త్రీణి పదా నిహితా గుహాసు యస్తద్వేద సవితుః పితాసత్ ॥15॥

స నో బద్ధుర్ద్భుతా స విధౌతా ధామాని వేద భువనాని విశ్వా ।

యత్ర దేవా అమృతమానశానాస్తృతీయే ధామాన్యఙ్భైరయన్త ॥16॥

పరి ద్యౌవౌష్ణిపౌ యన్తి సద్యః పరి లోకాన్ పరి విశ్వాః పరి సువః ।

ఋతస్య తన్తుం వితతం విచృత్య తదపశ్యత్తదభవత్ ప్రజాసు ॥17॥

పరిత్య లోకాన్ పరిత్య భూతాని పరిత్య సర్వాః ప్రవిశో విశశ్చ ।

ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్యాత్మనోఽఽత్మానమభిసంబభూవ ॥18॥

సదస్సతిమద్భుతం ప్రియమిష్టస్య కామ్యమ్ । సనిం మేధామయాసిషమ్ ॥19॥

ఉద్దిప్యస్వ జాతవేదోఽప్రఘ్నున్నిర్ఋతిం మమ ।

పశూగశ్చ మహ్యమావహా జీవనం చ విశోవిశ ॥20॥

మా నో హిగంసీజ్ఞాతవేదో గామశ్చం పురుషం జగత్ ।

అబుధ్రదగ్న ఆగహి శ్రియా మా పరిపాతయ ॥21॥

గాయత్రీమంత్రాః

పు॒రు॒ష॒స్య॑ వి॒ద్మ॑ స॒హస్రా॑క్ష॒స్య॑ మ॒హాదే॑వ॒స్య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ రుద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥22॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే మ॒హాదే॑వా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ రుద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥23॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే వక్ర॒తు॒జ్ఞాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ ద॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥24॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే చక్ర॒తు॒జ్ఞాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ న॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥25॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే మ॒హానై॑నా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నః॑ షణ్ముఖః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥26॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే సు॒వర్ణ॑ప॒క్షాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ గరుడః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥27॥

వేదా॑త్మనా॒య॑ వి॒ద్మ॑హే హిర॒ణ్యగ॒ర్భాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ బ్ర॒హ్మ ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥28॥

నా॒రా॒య॒ణాయ॑ వి॒ద్మ॑హే వా॒సుదే॑వా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ విష్ణుః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥29॥

వ॒శ్ర॒న॒భాయ॑ వి॒ద్మ॑హే తీ॒క్ష్ణద॒గ్ధౌ॒ష్ట్రాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ నారసి॒గం॒ధాః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥30॥

భా॒స్కరా॑య॑ వి॒ద్మ॑హే మ॒హద్భ్యు॑తి॒క్తరా॑య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ ఆది॒త్యః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥31॥

వై॒శ్వా॒నరా॑య॑ వి॒ద్మ॑హే లా॒లీలా॑య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ అగ్నిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥32॥

కా॒త్యాయ॑నా॒య॑ వి॒ద్మ॑హే కన్యకు॒మారి॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ దుర్గిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥33॥

దూర్వాసూక్తమ్

సహస్రపరమా దేవీ శతమూలా శతాఙ్కుర ।

సర్వగం హరతు మే పాపం దూర్వా దుఃస్వప్ననాశనీ ॥34 ॥

॥ కాణ్డోత్కాణ్డోత్ పురోహస్తీ పరుషః పరుషః పరి ।

ఏవా నో దూర్వై ప్రతను సహస్రైణ శతేన చ ॥35 ॥

యా శతేన ప్రతనాషి సహస్రైణ విరోహసి । తస్మాదై దేవీష్టకే విధేమ హవిషా వయమ్ ॥36 ॥

అశ్వక్రాంతే రథక్రాంతే విష్ణుక్రాంతే వసుధ్రా । శిరసా ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం పదే పదే ॥37 ॥

మృత్తికాసూక్తమ్

భూమిర్ధేనుర్ధరణీ లోకధారణీ । ఉద్భుతాఽసి వరాహేణ కృష్టేన శతబ్రాహ్మనా ॥38 ॥

మృత్తికే హన మే పాపం యస్మయా దుష్కృతం కృతమ్ ।

మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాఽసి కాశ్యపేనాభిమన్రితా ।

మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥39 ॥

మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్నే నిర్ణద మృత్తికే ।

తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ॥40 ॥

శత్రుజయమంత్రాః

యత ఇన్ద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృణి ।

మఘవఞ్ఞగ్ని తవ తన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి ॥41 ॥

స్వస్తిదో విశస్పతిర్వృత్రహో విమృధోవశీ । వృషేన్ద్రః పుర ఏతు నః స్వస్తిదో అభయఙ్కరః ॥42 ॥

స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృధ్రత్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।

జ॒హి శత్రూ॑గ్గి॒రప॑ మృ॒థో ను॑ద్ధ॒స్వాథో॑భ॒యం కృ॑ణు॒హి వి॒శ్వతో॑నః ॥52॥

సుమిత్రా న ఆప ఓషధయః సన్తు దుర్మితౌస్తస్మై భూయాసుర్యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం

ద్విష్ణుః ||53 ||

ఆపో హిష్ఠా మయోభువన్తా న ఊర్జే దధాతన | మహేరణాయ చక్షసే |

యో వః శివతమో రసస్తస్య భాజయతేఽహ నః | ఉశతీలవ మాతరః |

తస్మా అరణ్యమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ | ఆపో జనయథా చ నః ||54 ||

అఘమర్షణసూక్తమ్

హిరణ్యశృంగం వరుణం ప్రపథ్యే తీర్థం మే దేహి యాచితః |

యన్మయా భుక్తమసాధానాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః ||55 ||

యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతమ్ |

తన్న ఇన్ద్రో వరుణో బృహస్పతిః సవితా చ పునన్తు పునః పునః ||56 ||

నమోఽగ్నయేఽపృమతే నమ ఇన్ద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై నమోఽధ్యుః ||57 ||

యదపాం క్రూరం యదమేధ్యం యదశాన్తం తదపగచ్ఛతాత్ ||58 ||

అత్యాశనాదతీపానాద్యచ్ఛ ఉగ్రాత్ ప్రతిగ్రహాత్ |

తన్నో వరుణో రాజా పాణినోహ్యవమర్శతు ||59 ||

సోఽహమపాపా విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః |

నాకస్య పృష్ఠమారుహ్య గచ్ఛేద్భూషాసలోకతామ్ ||60 ||

యశ్చాపు వరుణస్య పునాత్వఘమర్షణః ||61 ||

ఇమం మే గణే యమునే సరస్వతి శుతుర్ని స్తోమగ్ం సచతా పరుష్ణియా |

అసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయాఽఽర్హికియే శృణుహ్య సుషోమయా ||62 ||

ఋ॒తం॑ చ॒ స॒త్యం॑ చా॒భేద్ధో॒త్త॒ప॒సోఽధ్య॑జాయత ।

తతో॑ రా॒త్రిర॑జాయత॒ తత॑స్స॒ముద్రో॑ అ॒ర్ణవః॑ ॥63॥

స॒ముద్రో॑ ద॒ర్శ్ణవా॑ద॒భి సం॑వ॒ధ్వరో॑ అ॒జాయ॑త । అ॒హో॒రా॒త్రాణి॑ వి॒దధ॑ద్వి॒శ్వస్య॑ మి॒షతో॑ వ॒శే ॥64॥

సూ॒ర్యోచ॑న్త॒మసో॑ ధా॒తా య॑థా॒పూర్వ॑మకల్పయత్ ।

వి॒వం చ॑ పృ॒థివీం॑ చా॒న్తరి॑క్ష॒మథో॑ సు॒వః ॥65॥

య॒త్యృ॒థి॒వ్యాగ్ం॑ ర॒జస్స॒మాన్తరి॑క్షే॒ విరో॑ద॒సి । ఇ॒మాగ్ స్తదా॑పో వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః ॥

పు॒నన్తు॑ వ॒సవః॑ పు॒నాతు॑ వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః । ఏ॒ష భూ॑తస్య మ॒ధ్యే భు॑వనస్య గో॒ష్ఠా ॥

ఏ॒ష పు॒ణ్యకృ॑తాం లో॒కానై॑ష మృ॒త్యోర్ హి॑ర॒ణ్మయమ్॑ ।

ద్యౌ॒వాపృ॑థి॒వ్యోర్హి॑ర॒ణ్మయగ్ం॑ సగ్గ్ శ్రీ॒తగ్ం॑ సు॒వః । స న॒స్సువ॑స్సగ్ంశి॒శాభి॑ ॥66॥

ఆర్ధం॑ జ్వ॒లతి॑జ్యోతి॒రహ॑మస్మి । జ్యోతి॒ర్జ్వల॑తి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । యో॒ఽహమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి ।

అ॒హమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । అ॒హమే॑వా॒హం మాం॑ జ॒హోమి॑ స్వా॒హా ॥67॥

అ॒కార్య॑కార్యవక్తి॒ర్ణి ధై॒వో భూ॑ణహో గురు॒తల్ప॑గః ।

వరు॑ణోఽపా॒మఘ॑మర్షణస్త॒స్మాత్ పా॒పాత్ప్ర॑ము॒చ్ఛతే॑ ॥68॥

ర॒జోభూ॑మి॒ష్టమాగ్ం॑రోద॒యస్వ॑ ప్ర॒వద॑న్తి భి॒రః ॥69॥

ఆ॒క్రాన్ధ్ర॑ముద్రః ప్ర॒థమే॑ వి॒ధర్మ॑జ్ఞానయన్ప్ర॒జా భు॑వనస్య రా॒జా ॥

వృ॒షా ప॒విత్రే॑ అ॒భిసా॑నో అ॒వ్యే బృ॒హథ్సో॑మో వా॒వృథే॑ సు॒వన॑ ఇ॒న్ధుః ॥70॥

2. దుర్గాసూక్తమ్

ఓం జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహతి వేదః ।

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేష సిద్ధం దురితాఽత్యగ్నిః ॥1

తామగ్నివర్ణం తపసా జ్వలంతిం వైరోచనం కర్ణఘ్రేషు జష్ణామ్ ।

దుర్గాం దేవీగం శరణమహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః ॥2

అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మాన్ధ్యుర్విభరతి దుర్గాణి విశ్వా ।

పూశ్చ పృథ్వీ బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥3

విశ్వోని నో దుర్గహ జాతవేదః సిద్ధున్న నావా దురితాఽతిపర్షి ।

అగ్నే అత్రివన్దనసా గృణాన్ఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ ॥4

ప్రతనాజితగ్ం సహమానముగ్రమగ్నిగ్ం హువేమ పరమాధ్వధస్థాత్ ॥

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా జ్ఞామద్దేవో అతి దురితాఽత్యగ్నిః ॥5

ప్రత్నాషి కమిడ్యో అధ్వరేషు సనాచ్చ హోతా నవ్యశ్చ సఖి ।

స్వాఽఽగ్నేఽగ్నే తనువం పిప్రయస్వాస్సభ్యం చ సౌభగమాయజస్వ ॥6

గోభిర్ఘృష్టమయుజో నిషిక్తవేస్త్ర విష్ణోరనుసంచరేమ ।

నాకస్య ప్రప్థమభి సంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహ మాదయన్తామ్ ॥7

(ఓం కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్యకుమారి భీమహి । తన్నో దుర్గః ప్రచోదయాత్ ॥)

3 | వ్యాహృతి — హోమమంత్రాః

భూ॑ర॒న్న॒మ॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ఽన్నం॒ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నం॑ చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్య॑స్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॒భ్య॑స్సు॒ధా పి॒తృ॑భ్యో॒ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నమో॑మ్ || 1 ||

4 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్య॑స్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॒భ్య॑స్సు॒ధా పి॒తృ॑భ్యో॒ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒గ్న ఓ॑మ్ || 1 ||

5 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ చ॒ పృ॒థి॒వ్యై॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ చ॒న్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒
స్వా॒హా॑ సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ చ॒ ది॒వే॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ చ॒ నక్ష॑త్రే॒భ్య॑శ్చ
ది॒గ్భ్య॑శ్చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ న॒మో॑ దే॒వే॒భ్య॑స్సు॒ధా పి॒తృ॑భ్యో॒ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర్హ॒రో॑మ్ || 1 ||

6 | జ్ఞానప్రాప్త్యర్థా — హోమమంత్రాః

పా॒హి నో॑ అ॒గ్న ఏ॒న॒సే॑ స్వా॒హా॑ | పా॒హి నో॑ వి॒శ్వ॒వే॒ద॒సే॑ స్వా॒హా॑ | య॒జ్ఞం॑ పా॒హి వి॒భా॒వ॒సో॑ స్వా॒హా॑ |
స॒ర్వం॑ పా॒హి శత॑క్ర॒తో స్వా॒హా॑ || 1 ||

7 |

పా॒హి నో॑ అ॒గ్న ఏ॒కయా॑ | పా॒హ్యు॒త ద్వి॒తీ॒యయా॑ | పా॒హ్యార్థం॑ త్రి॒తీ॒యయా॑ |
పా॒హి గీ॒ర్భి॒శ్చ॒త్రస్య॑ భి॒ర్వ॒సో స్వా॒హా॑ || 1 ||

8 | వేదావిస్మరణాయ జపమంత్రాః

యశ్శన్దసామృషభో విశ్వరూపశ్శన్దోభ్యశ్శన్దోగ్సావివేశ | సచాగ్ంశిక్యః పురో
వాచోపనిషదిన్ద్రోజ్యేష్ఠ ఇన్ద్రియాయ ఋషిభ్యో నమో దేవేభ్యస్సుధా పితృభ్యో
భూర్భువస్సువశ్శన్ద ఓమ్ || 1 ||

9 |

నమో బ్రహ్మణే ధారణం మే అష్టానిరొకరణం ధారయితా భూయాస్తం
కర్ణయోశ్శృతం మా చోధ్యం మమాముష్మ ఓమ్ || 1 ||

10 | తపః ప్రశంసా

ఋతం తపస్సత్యం తపశ్శృతం తపశ్శాన్తం తపో దమస్తపశ్శమస్తపో దానం తపో యజ్ఞం తపో
భూర్భువస్సువర్షశ్శైతదుపాపైతత్తపః || 1 ||

11 | విహితాచరణప్రశంసా నిషిద్ధాచరణనిందా చ

యథా వృక్షస్య సంపుష్పితస్య దూరాద్గర్భో వాత్యేవం పుణ్యస్య కర్మణో దూరాద్గర్భో
వాతి యథాఽసిధారాం కర్తేఽవహితామవక్రామే యద్యువే యువే హవా విహ్వయిష్యామి కర్తం
పతిష్యామి త్యేవమమృతాదత్సానం జగుప్సేత్ || 1 ||

12 | దహరవిద్యా

అణోరణీయాన్ మహతో మహీయానాత్సా గుహాయాం నిహితోఽస్య జన్తాః |
తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకో ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్ || 1 ||
సప్త ప్రాణాః ప్రభవన్తి తస్మాద్భువోర్భిషస్సమిధః సప్త జిహ్వః |
సప్త ఇమే లోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా గుహాశయాన్నిహితాస్సప్త సప్త || 2 ||

అతస్సముద్రో గిరయశ్చ సర్వైః సాధ్వీన్దనైః సిద్ధవస్సర్వరూపాః ।

అతశ్చ విశ్వాః ఓషధయో రసాచ్చ యేనైష భూతస్త్రిష్టత్సంద్రాత్సా ॥3॥

బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్వప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ ।

శ్వేనో గృధ్రాణాం స్వభిర్వనానాగ్రింసోమః పవిత్రమత్యేతిరేభన్ ॥4॥

అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాం జనయత్త్రిగ్ం సరూపామ్ ।

అజో హ్యేకో జషమాణోఽనుశేతే జహత్యేనాం భుక్తభోగామజోఽన్యః ॥5॥

హగ్ంసశ్చుచిషద్వసురన్దరిక్షసద్ధౌతా వేదిషదతిభిర్దురోణసత్ ।

న్యషద్వరసదృతసద్వృషసదభ్రా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ॥6॥

~~యస్సాజ్ఞాతా న పరా నైవ కిం దనానయ ఆవివేశ భువనాని విశ్వాః ।~~

~~ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదాన్స్త్రిణి జ్యోత్స్యగ్ంషి సచతే స జాహ్నీ ॥౮౫॥~~

~~విధర్తారగ్ం హవామహే వసాః కువిద్వనాని నః । సవితారం నృచక్షసమ్ ॥౮౬॥~~

ఘృతం మిమిక్షిరే ఘృతమస్త్వ యోనిర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమువస్త్వ ధామ ।

అనుష్వధమావహ మాదయస్త్వ స్వాహాకృతం వృషభ వక్షి హవ్యమ్ ॥7॥

సముద్రో ధూర్జర్గధుమాగ్ం ఉదారదుషాగ్ంశునా సమమృతత్వమానట్ ।

ఘృతస్త్వ నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వ దేవానామమృతస్త్వ నాభిః ॥8॥

వయం నామ ప్రబ్రవమా ఘృతేనాస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః ।

ఉప బ్రహ్మ శృణవచ్ఛస్యమానం చతుశ్శృణోఽవమీధౌర ఏతత్ ॥9॥

చత్వారి శృణో త్రయో అస్త్వ పాదౌ ద్వేశీర్దేవే సప్త హస్తాసో అస్త్వ ।

త్రిధౌ బద్ధో వృషభో రోరపీతి మహో దేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ ॥10॥

త్రి॑దా॒ హి॒తం ప॒ణి॒భిర్గు॒హ్యమా॒నం గ॒వి దే॒వాసా॑ ఘృ॒తమ॑న్వవి॒ద్ధన్ ।

ఇ॒న్ద్ర ఏ॒కగ్ం సూ॒ర్య ఏ॒కం జ॒జా॒న వే॒నాదే॑కగ్ స్వ॒ధయా॑ ని॒ష్ఠత॑క్షుః ॥11॥

॥
యో దే॒వానాం॑ ప్ర॒థమం॑ పు॒రస్తా॑భ్యశ్చా॒భియో రు॒ద్రో మ॒హర్షిః॑ ।

హి॒రణ్మ॒గధ్ం ప॒శ్యత॑ జా॒యమా॑నగ్ం స నో దే॒వశ్చ॑భయా॒స్సృత్వా॑ సం॒యున॑క్తు ॥12॥

యస్మా॑త్ప॒రం నా॑ప॒రమ॑స్తి కి॒చ్ఛద్ద॒స్మాన్నా॒నోనో॑యో న జ్యాయో॒ఽస్తి క॑శ్చిత్ ।

వృ॒క్ష ఇ॒వ పృ॒థ్వా బి॒వి తి॒ష్ఠత్యే॑క॒స్తేనై॑దం పూ॒ర్ణం పు॒రుషే॑ణ స॒ర్వమ్ ॥13॥

న క॒ర్మణా॑ న ప్ర॒జయా॑ ధ॒నేన॑ త్యా॒గేనై॑కే అమృ॒తత్వ॑మా॒నశుః॑ ।

ప॒రేణ॑ నా॒కం ని॒హితం॑ గు॒హయాం॑ వి॒భ్రాజ॑దే తద్య॒తయో వి॒శన్తి॑ ॥14॥

వే॒దాన్త॑వి॒జ్ఞాన॑సుని॒శ్చితా॑ర్థా॒స్సంన్యా॑సయోగాద్య॒తయ॑శ్చు॒ద్ధస॑త్త్వైః ।

తే బ్ర॒హ్మలో॑కేతు ప॒రాన్త॑కాలే ప॒రామృ॑తాత్ప॒రిమ॑చ్ఛన్తి స॒ర్వే ॥15॥

ద॒హ్రాం వి॒పాపం॑ ప॒రమే॑ఽశ్శ॒భూతం॑ యత్ప॒ణ్ణలి॒కం పు॒రమ॑ధ్యస॒గ్ధమ్ ।

తత్రా॑పి ద॒హ్రాం గ॒గనం॑ వి॒శాక॑ష్టస్సిన॒యదన్త॑స్త్వదుపా॒సిత॑వ్యమ్ ॥16॥

యో వే॒దాదౌ॑ స్వ॒రః ప్రో॒క్తో వే॒దాన్తే॑ చ ప్రతి॒ష్ఠితః॑ ।

తస్య॑ ప్ర॒కృతి॑నస్త్వ॒యః ప॒రస్య॑ మ॒హేశ్వ॑రః ॥17॥

13 | నారాయణసూక్తమ్

స॒హస్ర॑శీర్షం దే॒వం వి॒శ్వాక్ష॑ం వి॒శ్వశా॑ంభువం ।

వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణం దే॒వమ॑క్షరం ప॒రమం॑ ప॒దమ్ ।

వి॒శ్వతః॑ ప॒రమా॑న్ని॒త్యం వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణగ్ం హ॒రిమ్ ।

వి॒శ్వమే॒వేదం॑ పు॒రుష॑స్త్వద్వి॒శ్వము॑ప॒జీవతి॑ ।

ప॒తిం వి॒శ్వ॒స్వా॒త్కే॒శ్వ॒రగ్గి॒ం శా॒శ్వ॒తగ్గి॒ం శి॒వ-మ॒చ్యు॒తమ్ ।

నా॒రొ॒య॒ణం మ॒హా॒జ్ఞే॒యం వి॒శ్వా॒త్మానం ప॒రొ॒య॒ణమ్ ।

నా॒రొ॒య॒ణప॒రో జ్యోతి॒రాత్మా నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రొ॒య॒ణ ప॒రం బ్ర॒హ్మ త॒త్త్వం నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రొ॒య॒ణప॒రో ధ్యోతా ధ్యోనం నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

య॒చ్ఛ కి॒ఞ్చి॒జ్జగ॒ద్భ్ర॒వం దృ॒శ్యతే శ్రూ॒యతే॑ ॥ ౧ ॥

అంత॒ర్భూ॒తే తత్త్వం వ్యో॒మం నా॒రొ॒య॒ణః స్థి॒తః ।

అనంత॒మవ్య॒యం క॒విగ్గి॒ం స॒ముద్రే॑ ॥ ౨ ॥ వి॒శ్వ॒శంభు॒వమ్ ।

ప॒ద్మ॒కో॒శ-ప్ర॒తీకా॒శగ్గి॒ం హృ॒దయం చా॒ప్యధో॑ ముఖమ్ ।

అథో ని॒ష్ట్యా వి॒తస్త్యా॑ంతే నా॒భ్యాము॑పరి తిష్ఠతి ।

జ్వాల॒మా॒లాకు॒లం భా॒తీ వి॒శ్వ॒స్వా॒యత॒నం మ॒హాత్ ।

సంత॒తగ్గి॒ం శి॒లాభి॑స్తులంబత్వాకోశసన్నిభమ్ ।

తస్యా॑ంతే సు॒షి॒రగ్గి॒ం సూ॒క్ష్మం తస్మిన్ భ్ర॒వం ప్రతి॑ష్ఠితమ్ ।

తస్య మధ్యే మ॒హాన॒గ్ని-ర్వశ్యా॑ర్చిర్వశ్వతోముఖః ।

సోఽగ్ర॒భుగ్వి॒భజం॑తిష్ఠన్నాహారమజరః కవిః ।

తి॒ర్యగ్నా॒ర్థమ॑ధశ్శ్లో॒యో ర॒శ్మయస్తస్య॑ సంతతా ।

సంతా॑పయతి స్వం దే॒హమా॑పాదతలమస్తకః ।

తస్య మధ్యే వ॒హ్నిశి॒ఖా అ॒ణీయో॑ర్ధ్వ వ్యవస్థితః ।

నీ॒లతో- యద॑మధ్యస్థా- ద్వి॒ద్యుల్లే॑ఖేవ భా॒స్వరో ।

నీ॒వా॒ర॒ణా॒క॒వ॒త్త॒న్వీ॒ పీ॒తా॒ భా॒స్వ॒త్త॒నా॒ప॒మా॒ ।

త॒స్యాః॑ శి॒ఖా॒యా మ॒ధ్యే ప॒ర॒మాత్మా వ్య॒వస్థి॑తః ।

స బ్ర॒హ్మ॒ స శి॒వః॒ స హ॒రిః సేంద్రః॑ సో॒ఽక్ష॒రః ప॒ర॒మః స్వ॒రాట్ ॥

14 | ఆదిత్యమండలే పరబ్రహ్మోపాసనమ్

ఆది॒త్యో వా ఏ॒ష ఏ॒తన్మ॒ణ్ణలం॑ తప॒తి తత్ర॑ తా॒ ఋ॒చస్తదృ॒చా మ॒ణ్ణల॒గ్ం స ఋ॒చాం లో॒కోఽథ॑ య
ఏ॒ష ఏ॒తస్మి॑న్మ॒ణ్ణలే॒ఽర్చి॒ర్ద్వి॒ష్యతే॑ తా॒ని సా॒మాని॑ స సా॒మ్నాం లో॒కోఽథ॑ య ఏ॒ష ఏ॒తస్మి॑న్మ॒ణ్ణలే॒ఽర్చి॒షి
పు॒రుష॑స్తా॒ని య॒జ్ఞగ్ం॑షి॒ స య॒జ్ఞా మ॒ణ్ణల॒గ్ం స య॒జ్ఞాం లో॒కఘ్నే॑షా త్ర॒య్యేవ॑ వి॒ద్యా తప॒తి
య ఏ॒షోఽన్త॑రాది॒త్యే హి॒రణ్మ॒యః పు॒రుషః॑ ॥1॥

15 | ఆదిత్యపురుషస్య సర్వార్థకర్తృప్రదర్శనమ్

ఆది॒త్యో వై తే॒జః ఓ॒జో బ॒లం య॒శశ్చక్ష॑శ్శాస్త్ర॒మాత్మా మనో॑ మ॒న్యర్థమ॑ర్థ॒త్యుస్సత్వో మి॒త్రో
వా॒యురొ॒కాశః॑ ప్రా॒ణో లో॒కపాలః॑ కః కిం కం తథ్య॒త్యమ॑న్నమ॒మృతో జీ॒వో వి॒శ్వః
క॒తమ॑స్స్వ॒యమ్భు బ్ర॒హ్మైత॑దమృత ఏ॒ష పు॒రుష ఏ॒ష భూ॒తానా॑మ॒భిప॑తిర్బ్ర॒హ్మణా॑స్సాయు॒జ్యగ్ం
స॒లోక॑తా॒మాప్నో॑త్యే॒తాసా॑మే॒వ దే॒వతా॑నాగ్ం సాయు॒జ్యగ్ం సా॒ర్థితా॑గ్ం స॒మాన॑లో॒కతా॑మాప్నో॒తి య
ఏ॒వం వేదే॑త్యుప॒నిషత్ ॥1॥

16 | శివోపాసన-మంత్రాః

ని॒ధ॒నప॑తయే నమః । ని॒ధ॒నప॑తాన్తికాయ నమః । ఊర్ధ్వో॒య నమః॑ । ఊర్ధ్వ॒లిఖ్నో॒య నమః॑ ।

హి॒రణ్యో॒య నమః॑ । హి॒రణ్య॑లిఖ్నో॒య నమః॑ । సు॒వర్ణో॒య నమః॑ । సు॒వర్ణ॑లిఖ్నో॒య నమః॑ ।

ది॒వ్యో॒య నమః॑ । ది॒వ్య॑లిఖ్నో॒య నమః॑ । భ॒వో॒య నమః॑ । భ॒వ॑లిఖ్నో॒య నమః॑ ।

శ॒ర్వో॒య నమః॑ । శ॒ర్వ॑లిఖ్నో॒య నమః॑ । శి॒వో॒య నమః॑ । శి॒వ॑లిఖ్నో॒య నమః॑ ।

జ్వలాయ నమః । జ్వలలిఖాయ నమః । ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలిఖాయ నమః ।

పరమాయ నమః । పరమలిఖాయ నమః । ఏతత్సమస్య సూర్తస్య సర్వలిఖైః స్థాపయతి
పాణిమన్తం పవిత్రమ్ ॥1॥

17 । పశ్చిమవక్త్ర-ప్రతిపాదకమంత్రః

సద్యోజాతం ప్రపద్యమి సద్యోజాతాయ వై నమో నమః ।
భవే భవే నాతిభవే భవస్వ మాం । భవోద్భవాయ నమః ॥1॥

18 । ఉత్తరవక్త్ర-ప్రతిపాదకమంత్రః

వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమశ్చ్యేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః
కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో బలాయ నమో బలప్రమథనాయ
నమస్సర్వభూతనమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః ॥1॥

19 । దక్షిణవక్త్ర-ప్రతిపాదకమంత్రః

అఘోరే భ్యోఽథ ఘోరే భ్యో ఘోరఘోరతరే భ్యః ।
సర్వేభ్యస్సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥1॥

20 । ప్రాగ్వక్త్ర-ప్రతిపాదకమంత్రః

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥1॥

21 । ఊర్ధ్వవక్త్ర-ప్రతిపాదకమంత్రః

ఈశానః సర్వవిద్యానామీశ్వరః సర్వభూతానాం బ్రహ్మైభిపతిర్బ్రహ్మణోఽభిపతిర్బ్రహ్మ శివో మే
అస్తు సదాశివోమ్ ॥1॥

ద్వావింశోఽనువాకః | నమస్కారార్థ-మంత్రాః

నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయేఽమ్మికాపతయ

ఉమాపతయే పశుపతయే నమో నమః || 1 ||

త్రయోవింశోఽనువాకః |

ఋతగ్ం సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగళమ్ |

ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం విశ్వరూపాయ వై నమో నమః || 1 ||

చతుర్వింశోఽనువాకః |

సర్వో వై రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు | పురుషో వై రుద్రస్సన్మహో నమో నమః |

విశ్వం భూతం భువనం చిత్రం బహుధా జాతం జాయమానం చ యత్ |

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

పంచవింశోఽనువాకః |

కరుద్రాయ ప్రచేతసే మిథుష్ఠమాయ తవ్యసే వోచేమ శస్త్రమగ్ం హృదే ||

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

అగ్నిహోత్రహవణ్యాః ఉపయుక్తస్య

షడ్వింశోఽనువాకః | వృక్షవిశేషస్యాభిధానమ్

యస్య వై కఙ్కత్కగ్నిహోత్రహవణీ భవతి ప్రత్యేవాస్యాహుతయన్తిష్ఠన్త్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై || 1 ||

సప్తవింశోఽనువాకః |

కృణుష్య పాద ఇతి పఞ్చ |

అష్టావింశోఽనువాకః | భూదేవతాకమంత్రః

అ॒ది॒తి॒ర్దే॒వా గ॒న్ధర్వా॑ మ॒ను॒ష్యాః॑ పి॒త॒రోఽసు॒రాన్దై॒షాగ్ం స॒ర్వభూ॒తానాం॑ మ॒తా మే॒ది॒నీ మ॒హతా॑
మ॒హీ సా॒వి॒త్రీ గా॒యత్రీ॑ జగ॒త్పూర్వీ॑ పృ॒థ్వీ బ॒హు॒లా వి॒శ్వా భూ॒తా క॒త॒మా కాయా॑ సా
స॒త్యే॒త్యమృ॒తేతి॑ వసి॒ష్ఠః॑ || 1 ||

ఏకోనత్రింశోఽనువాకః | సర్వదేవతా ఆహః

ఆ॒పో వా ఇ॒దగ్ం స॒ర్వం వి॒శ్వా భూ॒తాన్యోః॑ ప్రా॒ణా వా ఆ॒పః ప॒శవ॑
ఆ॒పోఽన్న॒మాపోఽమృ॒తమా॑ప॒స్సమా॒డాపో వి॒రాడా॑ప॒స్సరొ॒డాప॒శ్చన్ద్రాగ్ం॒స్వాపో జ్యోతి॒గ్ంఛా॒పో
యజ్ఞాగ్ం॒ఛాప॑ స॒త్యమా॑ప॒స్సర్వా॑ దే॒వతా॑ ఆ॒పో భూర్భు॒వస్సు॒వరా॑ప॒ ఓమ్ || 1 ||

త్రింశోఽనువాకః | సంధ్యావందనమంత్రాః

ఆ॒పః పు॒నన్తు॑ పృ॒థివీం॑ పృ॒థివీ॑ పూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ ।
పు॒నన్తు॑ బ్ర॒హ్మణ॑స్ప॒తిర్బ్ర॒హ్మపూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ || 1 ||
యదు॑చ్ఛి॒ష్టమ॑భోజ్యం॒ యద్వా॑ దు॒శ్చలి॑తం మమ ।
స॒ర్వం పు॒నన్తు॑ మా॒మాపోఽస॒తాం చ॑ ప్ర॒తిగ్రహాగ్ం॒ స్వాహా॑ || 2 ||

ఏకత్రింశోఽనువాకః |

అగ్ని॑శ్చ మా మ॒న్యుశ్చ॑ మ॒న్యుప॑తయశ్చ మ॒న్యుకృ॑తేభ్యః । పాపే॑భ్యో రక్ష॒న్తామ్ । యద॑హ్నా
పాప॑మ॒క్తార్హమ్॑ । మన॑సా వాచా హ॒స్తాభ్యామ్॑ । పద్మో॑ముదరేణ శి॒శ్నా । అహ॑స్తదవలు॒మ్పతు॑ ।
యత్కి॑చ్ఛ దు॒లితం॑ మయి । ఇద॑మహం మామమృతయోనౌ । సత్యే॑ జ్యోతిషి జహోమి స్వాహా॑

|| 1 ||

ద్వాత్రింశోఽనువాకః |

సూర్యశ్చ మా మన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతేభ్యః | పాపేభ్యో రక్షన్తామ్ | యద్రాత్రియా
పాపమక్రార్షమ్ | మనసా వాచా హస్తాభ్యామ్ | పద్మముదరేణ శిశ్నా | రాత్రిస్తదవలుమ్పతు |
యత్కించ దురితం మయి | ఇదమహం మామమృతయోనౌ | సూర్యే జ్యోతిషి జహోమి స్వాహా

|| 1 ||

త్రయస్త్రింశోఽనువాకః | ప్రణవస్య ఋష్యాదివివరణమ్

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ | అగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ఇత్యార్షమ్ | గాయత్రం ఛందం | పరమాత్మం
సర్వపం | సాయుజ్యం వినియోగమ్ ||

చతుస్త్రింశోఽనువాకః | గాయత్ర్యావాహనమంత్రాః

ఆయాతు వరదా దేవీ అక్షరం బ్రహ్మ సంమితమ్ | గాయత్రీం ఛన్దసాం మాతేదం బ్రహ్మ జపస్వ
మే || యదహ్నాత్మరుతే పాపం తదహ్నాత్ప్రతిముచ్యతే | యద్రాత్రియాత్మరుతే పాపం
తద్రాత్రియాత్ప్రతిముచ్యతే | సర్వవర్ణే మహాదేవి సద్భ్యావిద్యే సరస్వతి ||

పంచత్రింశోఽనువాకః |

ఓజోఽసి సహోఽసి బలమసి భ్రాజోఽసి దేవనాం ధామనామాసి విశ్వమసి విశ్వాయుస్సర్వమసి
సర్వాయురభిభూరో | గాయత్రీమావాహయామి | సావిత్రీమావాహయామి |
సరస్వతీమావాహయామి | ఛన్దర్బీనావాహయామి | శ్రీయమావాహయామి ||

గాయత్రియా గాయత్రీచ్ఛందో విశ్వామిత్రఋషిస్సవితా దేవతాఽగ్నిర్ముఖం బ్రహ్మశిరో

విష్ణుర్హృదయగ్ం రుద్రశ్శిఖా పృథివీయోనిః ప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానా సప్రాణా శ్వేతవర్ణా

సాంఖ్యాయనసగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ంశత్పక్షరా త్రిపదా షట్కుక్షిః పంచశీర్షోపనయనే

వినియోగః॥ ఓం భూః । ఓం భువః । ఓం సువః । ఓం మహాః । ఓం జనః । ఓం తపః । ఓం

సత్వమ్ । ఓం తథ్యవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య భీమహి । భియో యో నః ప్రచోదయాత్ ।

ఓమాహో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥2॥

షష్ఠింశోఽనువాకః । గాయత్రీ-ఉపస్థానమంత్రాః

ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని బ్రాహ్మణేభ్యోఽభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవి
యథాసుఖమ్ । స్మృతో మయా వరదా వేదమాతా ప్రచోదయన్తి పవనే ద్విజాతా । ఆయుః

ప్యభివ్యం ద్రవిణం బ్రహ్మవర్చస్సం మహ్యాం దత్వా ప్రజాతుం బ్రహ్మలోకమ్ ॥

సప్తత్రింశోఽనువాకః । ఆదిత్యదేవతామంత్రాః

ఘృణేస్సార్వ ఆదిత్యో న ప్రభా వాత్సక్షరమ్ । మధు క్షరన్తి తద్రసమ్ ।

సత్వం వై తద్రసమాహో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥1॥

అష్టత్రింశోఽనువాకః । త్రిసుపర్ణమంత్రాః

బ్రహ్మమేతు మామ్ । మధుమేతు మామ్ । బ్రహ్మమేవ మధుమేతు మామ్ । యాస్తే సోమ ప్రజా
వధ్యోఽభిసో అహమ్ । దుష్వప్సహన్ దురుష్పహ । యాస్తే సోమ ప్రాణాగ్ం స్తాజ్ఞాహోమి ॥1॥

త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । బ్రహ్మహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే

బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥2॥

ఏకోనచత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధయా । మధు మేధయా । బ్రహ్మమేవ మధు మేధయా । అద్యానో దేవ సవితః

ప్రజావత్సాప్రీత్యాభగమ్ । పరా దుష్వప్షియగ్ం సువ । విశ్వోని దేవ సవితర్దురితాని పరాసువ ।

యద్భద్రం తన్న ఆసువ । మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సింధవః । మాభ్యర్షస్సన్వోష్ఠభిః ।

మధు నక్తముతోపసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః । మధుద్యౌరస్తు నః పితౌ । మధుమాన్తో
 వనస్పత్తిర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః । మాధ్వీర్గోవో భవన్తు నః । య ఇమం త్రిసుపర్ణమయాచితం
 బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । భూరహిత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి ।
 తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥

చత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధవా ॥ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మమేవ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః
 కవీనామృషిర్వప్రాణాం మహిషా మృగాణామ్ । శ్వేనో గృద్ధ్రాణాగ్ స్వభిత్తిర్వనానాగ్ం సోమః
 పవిత్రమత్యేతి రేభన్తి । హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధౌతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్ ।
 నృషద్వరసదృతసదోష్వమసదభ్రా గోఙా ఋతఙా అబ్రిఙా ఋతం బృహత్ । ఋచే త్వ రుచే
 త్వ సమిధృవన్తి సరితో న ధేనాః । అన్తర్హృదా మనసా పూయమానాః । ఘృతస్య ధారా
 అభిచాకశీమి । హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ । తస్మిన్ ధృప్తర్థో మధుకృత్ కులాయా
 భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః । తస్యాసతే హరయస్సప్త తీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ ।
 య ఇదం త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । చిరహిత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే
 బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥ ౧ ॥

ఏకచత్వారింశోఽనువాకః । మేధాసూక్తమ్

మేధాదేవీ జషమాణా న ఆగాభ్యశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమానా ।
 త్వయా జప్తా నుదమానా దురుక్తాన్ బృహద్వదేమ విదధే సువీరాః ।
 త్వయా జప్తా ఋషిర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మైగతశ్రీరుత త్వయా ॥

త్వయా॑ జష్ట॑జ్ఞైత్రం॑ వి॒ద్ధతే॑ వసు॒ సా నో॑ జష॑స్వ ద్రవి॒ణో న మే॑ధే ॥

ద్విచత్వారింశోఽనువాకః ।

మే॒ధాం మ॒ ఇన్ధ్రో॑ దదాతు మే॒ధాం దే॒వీ స॑రస్వతీ । మే॒ధాం మే॑ అ॒శ్వినా॑ పు॒భావా॑ధత్తాం
పు॒ష్కర॑ప్రజా । అ॒ప్సరా॑సు చ॒ యా మే॒ధా గ॑న్ధర్వేషు చ॒ యన్మనః॑ । ధై॒వీం మే॒ధా స॑రస్వతీ సా మాం
మే॒ధా సు॒రభి॑ర్భుషతాగ్ సాహా ॥

త్రిచత్వారింశోఽనువాకః ।

ఆ మాం మే॒ధా సు॒రభి॑ర్వ॒శ్వరూ॑పా హిర॑ణ్యవర్ణా జగతీ॑ జగ॒మ్యా ।
ఊర్ధ్ధ॑స్వతీ ప॒యసా॑ పి॒న్వమా॒నా సా మాం మే॒ధా సు॒ప్రతీ॑కా జష॑న్తామ్ ॥1

చతుశ్చత్వారింశోఽనువాకః ।

మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒య్యుగ్ని॑స్తేజో దధాతు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యాన్త్రే
ఇన్ద్రి॒యం దధా॑తు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యి సూ॒ర్యో భ్రా॑జో దధాతు ॥1 ॥

షణ్చచత్వారింశోఽనువాకః । మృత్యునివారణమంత్రాః

అ॒పైతు మృ॒త్యుర॒మృతం॑ న ఆగన్॑వైవస్వతో నో అ॒భయం॑ కృ॒ణోతు ।
ప॒ర్ణం వ॑న॒స్పతే॑లి॒వౌభా న॑శ్శ్చేయతాగ్ ర॒యిస్స॑చతాన్మ॒శ్చచ॑పతిః ॥

షట్చత్వారింశోఽనువాకః ।

ప॒రం మృ॒త్యో అ॒నుప॑రేహి ప॒థ్నాం య॑న్తే స్వ ఇ॒తరో దే॒వయా॑నాత్ ॥
చక్షు॑ష్ణతే శృ॒ణ్వతే॑ తే బ్ర॒హ్మి॒మా నః॑ ప్ర॒జాగ్ం లి॒లిఞ్చా॑ మోత ప్రి॒రాన్ ॥

సప్తచత్వారింశోఽనువాకః ।

వా॑తం ప్రా॑ణం మ॑న॒సా॒న్వో॒రభా॑మహే ప్ర॒జాప॑తిం యో భు॑వనస్య గో॒పాః ।
స నో॑ మృ॒త్యోస్త్రా॑యతాం పా॒త్వగ్ంహ॑స్తా జ్యో॒గ్మీ॒వా జ॒రామ॑శీమహి ॥1 ॥

అష్టచత్వారింశోఽనువాకః ।

అ॒మృత॑భూయాదధ॒యద్వ॑మస్య బృ॒హస్ప॑తే అ॒భిశ॑స్తేరము॒జ్ఘః ।
ప్ర॒త్యహ॑తామ॒శ్వినో॑ మృ॒త్యుమ॑స్మాద్దే॒వానా॑మగ్నే భి॒షజ్ఞా॑ శచీ॒భిః ॥1 ॥

ఏకోనపఞ్చాశోఽనువాకః ।

హ॒రిగ్ం హ॑ర॒న్తమ॑నుయ॒న్తి దే॒వా విశ్వ॑స్యే॒శానం॑ వృ॒షభం॑ మ॒తీనా॑మ్ ।
బ్ర॒హ్మ స॑రూ॒పమ॑నుమే॒దమా॑గ్రాదయ॒న్తం మా వివ॑భీ॒ర్విక్ర॑మస్వ ॥1 ॥

పఞ్చాశోఽనువాకః ।

శ॒క్తైర్గ్నిమి॑ద్ధాన ఉ॒భౌ లోకా॑ స॒నేమ॑హమ్ ।
ఉ॒భయోర్లో॑కయోర్ము॒ధ్వోఽతి॑ మృ॒త్యుం త॑రామృ॒హమ్ ॥1 ॥

ఏకపఞ్చాశోఽనువాకః ।

మా భి॑దో మృ॒త్య మా వ॑భీర్నా మే బ॒లం వివృ॑హో మా ప్ర॒మోషిః॑ ।
ప్ర॒జాం మా మే॑ లి॒లిష॑ ఆయురుగ్ర నృ॒చక్ష॑సం త్వా హ॒విషా॑ విధేమ ॥1 ॥

ద్విపఞ్చాశోఽనువాకః ।

మా నో॑ మ॒హస్త॑ము॒త మా నో॑ అర్థ॒కం మా న॒ ఉక్ష్మ॑స్తము॒త మా న॒ ఉక్ష్మి॑తమ్ ।
మా నో॑ఽవ॒ధిః పి॒తరం॑ మోత మా॒తరం॑ ప్రియా మా నస్త॒నువో॑ రుద్ర లి॒లిషః ॥1 ॥

త్రిపఞ్చాశోఽనువాకః |

మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రిరిషః |

ఏరాన్సా నో రుద్ర భామితోఽవధీర్హవిష్ణుస్తో నమసా విధేమ తే ||1 ||

చతుష్పఞ్చాశోఽనువాకః | ప్రజాపతిప్రార్థనామంత్రః

ప్రజాపతే న త్వదేతాన్తన్యో విశ్వో జాతాని పరితా బభూవ |

యత్కామాస్తే జహుమహ్నన్తో అస్తు వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణామ్ ||1 ||

పఞ్చపఞ్చాశోఽనువాకః | ఇంద్రప్రార్థనామంత్రః

స్వస్తిదో విశస్పతిర్వృత్రహో విమృధో వశీ | వృషేష్టః పుర ఏతు నస్సుస్తిదో అభయక్కరః ||1 ||

షట్పఞ్చాశోఽనువాకః | మృత్యుంజయమంత్రాః

త్వంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ |

ఉర్వారుకమివ బంధనాన్మృత్యుర్ముక్షీయ మాఽమృతాత్ ||1 ||

సప్తపఞ్చాశోఽనువాకః |

యే తే సహస్రమయతం పాశా మృత్యో మర్త్యాయ హస్తవే |

తాన్ యజ్ఞస్య మాయయా సర్వానవయజామహే ||1 ||

అష్టపఞ్చాశోఽనువాకః |

మృత్యవే స్వాహా మృత్యవే స్వాహా ||1 ||

ఏకోనషష్టితమోఽనువాకః | పాపనివారకామంత్రాః

దేవకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా | మనుష్యకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా |

పితృకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా | ఆత్మకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా |

అన్యకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥ అస్మత్కృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥

యద్దివా చ నక్తం చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యథ్విపదాశ్చ జాగ్రతశ్చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యథ్విపదాశ్చ జాగ్రతశ్చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యద్విద్వాగ్ంసశ్చావిద్వాగ్ంసశ్చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

ఏనస ఏనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥1॥

షష్ఠితమోఽనువాకః | వసుప్రార్థనామంత్రః

యద్వో దేవాశ్చక్రమ జిహ్వయా గురు మనసో వా ప్రయతీ దేవహేడనమ్ |

అరొవా యో నో అభిదుచ్ఛన్తాయతే తస్మిన్దదేనో వసవో నిధేతన్ స్వాహా॥1॥

ఏకషష్ఠితమోఽనువాకః | కామోఽకార్షీత్-మన్యురకార్షీత్ మంత్రః

కామోఽకార్షీన్నమో నమః | కామోఽకార్షీత్కామః కరోతి నాహం కరోమి కామః కర్తా నాహం

కర్తా కామః కారయితు నాహం కారయితు ఏష తే కామ కామాయ స్వాహా॥1॥

ద్విషష్ఠితమోఽనువాకః |

మన్యురకార్షీన్నమో నమః | మన్యురకార్షీన్నమన్యుః కరోతి నాహం కరోమి మన్యుః కర్తా నాహం

కర్తా మన్యుః కారయితు నాహం కారయితు ఏష తే మన్యో మన్యవే స్వాహా॥1॥

త్రిషష్ఠితమోఽనువాకః | విరజాహోమమంత్రాః

తిలాంజ్ఞాహోమి సరసాగ్ం సపిష్ఠాన్ గధార మమ చిత్తే రమన్తు స్వాహా॥1॥

గావో హిరణ్యం ధనమన్నపానగ్ం సర్వేషాగ్ శ్రియై స్వాహా॥2॥

శ్రియం చ లక్ష్మిం చ పుష్టిం చ కీర్తిం చాన్యతామ్ |

బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ | శ్రద్ధామేధే ప్రజాస్సన్దదాతు స్వాహా || 3 ||

చతుఃషష్ఠితమోఽనువాకః |

తిలాః కృష్ణాన్తిలాశ్వేతాన్తిలాస్సమ్నా వశానుగాః |

తిలాః పునన్తు మే పాపం యత్కించద్దురితం మయి స్వాహా || 1 ||

చోరస్యాన్నం నవక్రౌఢ్యం బ్రహ్మహ గురుతల్పగః |

గోష్ఠేయగ్ం సురొపానం భూణహత్వా తిలా శాన్తిగ్ం శమయన్తు స్వాహా || 2 ||

శ్రీశ్చ లక్ష్మీశ్చ పుష్టిశ్చ కీర్తిం చాన్యన్యతామ్ | బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ |

శ్రద్ధామేధే ప్రజ్ఞాతు జాతవేదస్సన్దదాతు స్వాహా || 3 ||

షడ్చషష్ఠితమోఽనువాకః |

ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

వాఙ్మనశ్చక్షుఃశ్రోత్రజిహ్వప్రాణరేతోబుద్ధ్యాకూతిస్సంకల్పా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా

విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా || త్వక్ష్మర్ణమాగ్ం సరుభిరమేదోమజ్జాస్నాయవోఽస్థిని మే శుధ్యంతైః

జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

శిరఃపాణిపాదపార్శ్వపృష్ఠోరూదరజఙ్ఘశిశ్నోపస్థపాయవో మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా

విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

ఉత్తిష్ఠ పురుష హరితపింగల లోహితాక్షి దేహి దేహి దదాపయితా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం

విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

షట్పఠితమోఽనువాకః ।

పృథివ్యైజోవాయురొకాశ మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

శబ్దస్పర్శరూపరసగంధ మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

మనోవాక్కాయకర్కణి మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

అవ్యక్తభావైరహణ్కరైర్జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

ఆత్మా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

అన్తరాత్మా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

పరమాత్మా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

క్షుధే స్వాహా ॥ క్షుత్పిపాసాయ స్వాహా ॥ వివిష్ట్యై స్వాహా ॥ ఋగ్వీధానాయ స్వాహా ॥ కషోత్కాయ

స్వాహా ॥ క్షుత్పిపాసామలం జ్యేష్ఠామలక్ష్మీర్నాశయామ్యహమ్ ॥ అభూతిమసమృద్ధిం చ

సర్వాన్నిర్ణుద మే పాష్ణానగ్న్ స్వాహా ॥

అన్నమయప్రాణమయమనోమయవిజ్ఞానమయమానందమయమాత్మా మే

శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

సప్తషష్ఠితమోఽనువాకః । వైశ్వదేవదుంత్రాః

అగ్నయే స్వాహా ॥ విశ్వేభ్యో దేవేభ్యస్వాహా ॥ ధ్రువాయ భూమాయ స్వాహా ॥ ధ్రువక్షితయే స్వాహా ॥

అచ్యుతక్షితయే స్వాహా ॥ అగ్నయే సిష్ఠకృతే స్వాహా ॥ ధర్మాయ స్వాహా ॥ అధర్మాయ స్వాహా ॥

అధ్యస్వాహా ॥ ఓషధివనస్పతిభ్యస్వాహా ॥

రక్షదే॒వజ॒నేభ్య॒స్సాహ॑ । గృ॒హ్యభ్య॒స్సాహ॑ । అ॒వసా॑నేభ్య॒స్సాహ॑ । అ॒వసా॑నపతిభ్య॒స్సాహ॑ ।
 స॒ర్వభూ॑తేభ్య॒స్సాహ॑ । కా॒మాయ॒ స్సాహ॑ । అ॒న్తరి॑జ్ఞాయ॒ స్సాహ॑ । యదే॑జతి॒ జగతి॑ యచ్ఛ॒ చేష్టతి॑
 నా॒మ్నో భా॑గోఽయం నా॒మ్నే స్సాహ॑ । పృ॒థివ్యై స్సాహ॑ । అ॒న్తరి॑జ్ఞాయ॒ స్సాహ॑ ।
 ది॒వే స్సాహ॑ । సూ॒ర్యాయ॒ స్సాహ॑ । చ॒ంద్రమ॑నే స్సాహ॑ । నక్ష॑త్రేభ్య॒స్సాహ॑ । ఇ॒న్ద్రాయ॒ స్సాహ॑ ।
 బృ॒హస్ప॑తయే స్సాహ॑ । ప్ర॒జాప॑తయే స్సాహ॑ । బ్ర॒హ్మణే॑ స్సాహ॑ । స్వ॒ధా పి॑తృభ్య॒స్సాహ॑ । నమో
 రు॒ద్రాయ॑ పశుపతయే స్సాహ॑ ।

దే॒వేభ్య॒స్సాహ॑ । పి॒తృభ్య॒స్వధా॑ఽస్తు । భూ॒తేభ్యో నమః॑ । మ॒నుష్యే॒భ్యో హ॒న్తా । ప్ర॒జాప॑తయే
 స్సాహ॑ । ప॒రమే॒ష్ఠినే॑ స్సాహ॑ । యథా॑ కూపశ్శతధారస్సహస్రధారో అక్షి॑తః । ఏ॒వా మే॑ అస్తు ధాన్యగ్ం
 సహస్రధారమక్షి॑తమ్ । ధనధా॑న్వై స్సాహ॑ । యే భూ॒తాః ప్ర॒చర॑న్తి ది॒వాన॑క్తం బలమి॒చ్ఛన్తే
 వి॒తున॑స్య ప్రే॒ష్యాః । తేభ్యో బ॒లిం పు॑ష్టికామో హ॒రామి॒ మయి॑ పుష్టిం పుష్టిపతిర్దధాతు స్సాహ॑ ॥

అష్టషష్ఠితమోఽనువాకః ।

ఓం తద్భ॒ష్టా । ఓం తద్వో॒యః । ఓం తద్రా॒త్సా । ఓం తద్భ॒ధమ్ । ఓం తద్భ॒ర్వమ్ । ఓం
 తత్పు॒రోర్నమః॑ । అంతశ్చ॑రతి భూతే॒షు గు॑హయాం విశ్వమూర్తి॑షు ।

త్వం యజ్ఞస్త్వం వషట్ కారస్త్వమిద్దస్త్వగ్ం రుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వం బ్రహ్మ త్వం ప్రజాపతిః । త్వం
 తదాప॑ ఆపో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥2

ఏకోనసప్తతితమోఽనువాకః । ప్రాణాపఠతిమంత్రాః

శ్రద్ధా॑యాం ప్రాణే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి । శ్రద్ధా॑యామపానే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి ।
 శ్రద్ధా॑యాం వ్యానే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి । శ్రద్ధా॑యామదానే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి ।
 శ్రద్ధా॑యాగ్ం సమానే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి । బ్ర॒హ్మణి॑ మ ఆత్మాఽమృత॑త్వాయ ।

అ॒మృ॒తః॑ప॒స్తర॑ణమసి । శ్ర॒ద్ధా॑యాం ప్రాణే నివిష్టోఽమృతం జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ ।
ప్రా॒ణాయ॑ స్వాహా ॥

శ్ర॒ద్ధా॑యామపానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ । అపా॒నాయ॑ స్వాహా ।
శ్ర॒ద్ధా॑యాం వ్యోనే నివిష్టోఽమృతం జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ । వ్యోనాయ॑ స్వాహా ।
శ్ర॒ద్ధా॑యామదానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ । ఉదా॒నాయ॑ స్వాహా ।
శ్ర॒ద్ధా॑యాగ్ం సమానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ । స॒మానాయ॑
స్వాహా ॥ బ్ర॒హ్మ॑ణి మ ఆత్మాఽమృతత్వాయ । అమృతాపిధానమసి ॥

సప్తతితమోఽనువాకః । భుక్తాన్మభిమంత్రణమంత్రాః

శ్ర॒ద్ధా॑యాం ప్రాణే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । ప్రాణమన్నేనోప్యాయస్వ ।
శ్ర॒ద్ధా॑యామపానే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । అపానమన్నేనోప్యాయస్వ ।
శ్ర॒ద్ధా॑యాం వ్యోనే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । వ్యోనమన్నేనోప్యాయస్వ ।
శ్ర॒ద్ధా॑యామదానే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । ఉదానమన్నేనోప్యాయస్వ ।
శ్ర॒ద్ధా॑యాగ్ం సమానే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । స॒మానమన్నేనోప్యాయస్వ ॥

ఏకసప్తతితమోఽనువాకః । భోజనాన్తే ఆత్మానుసంధానమంత్రాః

అ॒గ్ని॒ష్ఠమా॑త్రః పురుషోఽగ్నిష్ఠం చ సమాశ్రితః ।
ఈ॒శస్సర్వ॑స్య జగతః ప్రభుః ప్రేణాతి విశ్వభుక్ ॥

ద్విసప్తతితమోఽనువాకః । అవయవస్వస్థతా-ప్రార్థనామంత్రాః

వా॒గ్మ ఆ॒సన్ । న॒సోః ప్రా॒ణః । అ॒గ్న్యోశ్శ్చక్షుః॑ । క॒ర్ణయోశ్శ్చా॑త్రమ్ ॥ బా॒హు॒వోర్ధృ॒లమ్ ॥ ఊ॒రు॒వోరో॑జః ।
అ॒రిష్టా॑ విశ్వాన్యగ్గోని తనూః । తనువా మే సహ నమస్తే అస్తు మా మా హిగంసః ॥1 ॥

త్రిసప్తతితమోఽనువాకః | ఇన్ద్రసప్తర్షి-సంవాదమంత్రః

వ॒య॒స్సు॒ప॒న్తా॒ ఉ॒ప॒సే॒దు॒రి॒న్ద్రం॑ ప్రి॒య॒మే॒థా॑ ఋ॒ష॒యో॒ నా॒థ॒మా॒నాః॑ |

అ॒ప॒ధ్వా॒న్త॒మూ॒ర్తౌ॒హి ప్తా॒ర్థి చ॒క్షు॒ర్ము॒గ్ధ॒స్సా॒ర్హి॒ధ॒యే॒ఽవ బ॒ద్ధాన్॑ ||1 ||

చతుఃసప్తతితమోఽనువాకః | హృదయాలంభనమంత్రః

ప్రా॒ణా॒నాం గృ॒ణ్ధి॒రసి॑ రు॒ద్రో మా॑ వి॒శా॒న్తకః॑ | తే॒నా॒న్నే॒నా॒ప్యాయ॑స్వ ||1 ||

షడ్సప్తతితమోఽనువాకః | దేవతాప్రాణనిరూపణమంత్రః

న॒మో రు॒ద్రాయ॑ వి॒ష్ణవే॑ మృ॒త్యు॒ర్గే పా॒హి ||1 ||

షట్సప్తతితమోఽనువాకః | అగ్నిస్తుతిమంత్రః

త్వ॒మగ్నే॑ ద్యు॒భి॒స్త్వమా॑శు॒శు॒క్షణి॒స్త్వమ॒ధ్వ॒స్త్వమ॒శ్శన॑స్ప॒రి |

త్వం వ॒నే॒భ్య॒స్త్వమో॑ష॒భి॒భ్య॒స్త్వం నృ॒ణాం॑ నృ॒పతే॑ జా॒యసే॑ శు॒చిః॑ ||1 ||

సప్తసప్తతితమోఽనువాకః | అభిష్టయాచనామంత్రః

శి॒వేన॑ మే॒ సంతి॑ష్టస్వ స్తో॒నేన॑ మే॒ సంతి॑ష్టస్వ సు॒భూతే॑న మే॒ సంతి॑ష్టస్వ బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑సేన మే॒
సంతి॑ష్టస్వ య॒జ్ఞస్య॑ర్థి॒మను॑ సంతి॑ష్టస్తో॒ప తే॑ య॒జ్ఞ న॒మ ఉ॒ప తే॑ న॒మ ఉ॒ప తే॑ న॒మః॑ ||1 ||

అష్టసప్తతితమోఽనువాకః | పరతత్త్వనిరూపణమ్

స॒త్యం ప॒రం ప॒రగ్ం॑ స॒త్యగ్ం॑ స॒త్యేన॑ న సు॒వర్గా॑న్లోకా॒చ్ఛవ॑న్తే క॒దాచ॑న స॒తాగ్ం॑ హి స॒త్యం
త॒స్మాత్ స॒త్యే ర॒మన్తే॑ త॒ప ఇతి॑ తపో॒ నాన॑శనా॒త్పరం॑ య॒ద్ధి ప॒రం త॒పస్త॒ద్ధుర్ధ్ర॑షం త॒ద్ధురొ॑ధ॒ర్షం
త॒స్మాత్త॒పసి॑ ర॒మన్తే॑ ద॒మ ఇతి॑ ని॒యతం॑ బ్ర॒హ్మచ॑రిణస్త॒స్మాద్ధ॑మే ర॒మన్తే॑ శ॒మ ఇ॒త్యర॑ణ్యే
ము॒నయ॑స్త॒స్మాచ్ఛ॑మే ర॒మన్తే॑ దా॒నమి॑తి స॒ర్వాణి॑ భూ॒తాని॑ ప॒రశగ్ం॑స॒న్తి దా॒నాన్ని॑తిదు॒ష్కరం॑
త॒స్మాద్దా॑నే ర॒మన్తే॑ ధ॒ర్మ ఇతి॑ ధ॒ర్మేణ॑ స॒ర్వమి॒దం ప॒రిగృ॑హీతం ధ॒ర్మోన్ని॑తిదు॒ష్కరం॑ త॒స్మాద్ధ॑ర్మే

రమన్తే ప్రజన ఇతి భూయాగ్ంస్తస్మాత్స్థాః ప్రజాయన్తే తస్మాత్స్థాః ప్రజననే
రమన్తేఽగ్నయ ఇత్యాహ తస్మాదగ్నయ ఆధాతవ్య అగ్నిహోత్రమిత్యాహ తస్మాదగ్నిహోత్రే రమన్తే
యజ్ఞ ఇతి యజ్ఞో హి దేవాస్తస్మాద్వజ్ఞే రమన్తే మానసమితి విద్వాగ్ంస్తస్మాద్విద్వాగ్ంస్ ఏవ
మానసే రమన్తే న్యస ఇతి బ్రహ్మ బ్రహ్మ హి పరః పరో హి బ్రహ్మ తాని వా ఏతాన్యవరాణి పరాగ్ంసి
న్యస ఏవాత్మరేచయద్య ఏవం వేదేత్సుప్తనిషత్ || 12 ||